

Det Bæredygtige Fælledskab - et samarbejde mellem fem grønne foreninger.

København den 28. april 2014

Til Folketingets Beskæftigelsesudvalg.

I forbindelse med foretræde for beskæftigelsesudvalget onsdag den 30. april kl. 10.15 har vi udbygget bilaget "Eksempler på grøn jobskabelse". Bilaget er vedhæftet udtalelsen *Tænk klima og miljø ind i beskæftigelsesindsatsen*, fremsendt den 21. marts 2014,

Eksemplerne i dette og det tidligere bilag peger ikke i en entydig retning, men viser det potentiale af nye grønne jobs som omstillingen indeholder. Der kan udvikles beskæftigelsesindsatser til forskellige målgrupper og af vidt forskellig varighed. Flere af eksemplerne vil kunne udvikle (dele af) deres potentiale ved at bidrage med læringsrum i en grøn beskæftigelsesindsats.

Yderligere eksempler på grøn jobskabelse

Østergro – Bylandbrug: i Skt. Kelds Kvarter på Østerbro, hovedstadens første klimakvarter har man etableret et 600 kvadratmeter stort 'bylandbrug' på toppen af en erhvervsbygning i Æbeløgade 4. Foruden grøntsagsdyrkning skal der på det store tag etableres bistader og hønselhold. "Projektet startes på frivillig basis, men de unge håber, det også kan føre til nye arbejdspladser".

Information 260314 side 12 og www.klimakvarter.dk

Biodiversitet - en folkesag og forretningsmulighed: "Vores formål er at øge biodiversiteten, regenerere trængte økosystemtjenester og øge den oplevelsesmæssige og funktionelle værdi af vores bynatur og landskaber. Dette gør vi ved at skabe en forretning ud af at udvikle og formidle løsninger. Vi kombinerer drivkraft og visioner fra klima- og miljøbevægelsen med erhvervslivets evne til at skabe udvikling og værdi for mennesker. Vi tilslutter os drømmen om at skabe positiv helhedsorienteret vækst. Vi mener at jordens klima, miljø og biodiversitet er for vigtigt til kun at være noget man beskæftiger sig med som frivilligt arbejde. Vi dedikerer derfor vores samlede kreative kræfter til at arbejde fuld tid for sagen. For os er den professionelle forretning vejen til at gøre en positiv forskel."

Fra Habitats hjemmeside: <http://www.habitats.dk/philosophy/>

Økosamfund som læringsrum: Siden 2011 har Landsforeningen for Økosamfund arbejdet for at udvikle uddannelsesaktiviteterne i de eksisterende økosamfund. Mulighederne er mange: Fra undervisning af skolebørn, weekend- og månedskurser for folk der ønsker at omstille deres liv til en bæredygtig livsstil, til efteruddannelseskurser for undervisere i den almene uddannelsessektor til udviklingsforløb for grupper fra den offentlige og private sektor samt ngo-verdenen. Indtil videre er aktiviteterne afhængige af frivilligt arbejde og fonds- og udviklingsmidler fra ind- og udland. Inden for en årrække forventes det, at der opstår en efterspørgsel der vil skabe grundlag for virksomhed der drives på markedsvilkår.

<http://okosamfund.dk/uddannelsesudvalget/>

Rethink Business: Virksomheder kan bruge deres ressourcer bedre og tjene penge på affald. Nye forretningsmodeller baseret på tankesættet bag cirkulær økonomi og Cradle 2 Cradle kan være med til at udnytte ressourcerne bedre. "Over 30 virksomheder arbejder i 2014 aktivt med at udvikle grønne forretningsmodeller sammen med COWI og Vugge til Vugge Danmark. En god håndfuld virksomheder er i gang med at få lavet handlingsplaner og teste muligheder, og veje de skal gå. Vi håber, at kunne fremvise nogle eksempler på forretningsmodeller, som er omsat til praksis senere på året."

<http://rethinkbusiness.dk/c/blog/moed-virksomhederne-i-rethink-business>

Det Bæredygtige Fælledskab - et samarbejde mellem fem grønne foreninger.

Danmark uden Affald: Som samfund står vi over for vigtige fremtidige udfordringer. Der er stigende arbejdsløshed blandt unge akademikere og et voksende antal erfarne, ressourcestærke ældre på vej ud af arbejdsmarkedet. Regeringen stiller med Danmark uden Affald og den kommende strategi om affaldsforebyggelse skarpt på ressourceeffektivitet og mulighederne for genanvendelse og forebyggelse. Formålet med Danmarks Råstof er at koble Danmark uden Affald med jobskabelse. Projektet skal bringe uudnyttede ressourcer – grønne og grå – sammen for bedre at forebygge ressourcespild, sikre reel forandring og skabe vækst. <http://danmarksraastof.dk> - et projekt under Miljøstyrelsen.

Reparationsværksteder: Miljø – og Energicentret i Høje-Taastrup har et reparationsværksted der har eksisteret i 12 år. Værkstedet reparerer mekaniske ting som fx symaskiner, computere, TV, video, DVD, kaffemaskiner, elkedler mv. og leverer IT-hjemmeservice. Der er 2 folkepensionister + 2 fleksjobbere + en mand i løntilskud tilknyttet gruppen. Der samarbejdes med flere lokale organisationer fx "Ældre sagen" og Grennesminde. Status på de 12 år er, at det er nødvendigt med frivillig arbejdskraft og at have en tæt kontakt med Jobcentret om aktivering / afprøvning, job med løntilskud, fleksjob.

På en temadag om forbrug, genbrug og reparation i Gribskov kommune fremkom følgende: "I den efterfølgende diskussion udtalte 2 deltagere fra Jobcenter Gribskov, der netop er i gang med et projekt på genbrugspladsen i Højelt for kontanthjælpsmodtagere og andre, at de vil gå videre med et forslag i Jobcenteret om etablering af reparationsværksted. Forudser dog at der vil blive drøftet "konkurrenceforvridnings aspekter" i den kommunale organisation, og udtaler at en privat forening har nemmere vilkår for at slippe fri for dette. Diskussionen kom herefter i høj grad til at dreje sig om de sociale/menneskelige aspekter i at tilbyde brugere en beskæftigelse, som der er mening i og som for nogle måske kan bane videre vej på arbejdsmarkedet. Alle deltagere var enige om, at dette er meget vigtigt og sammenholdt med arbejde, der har fokus på miljø/ bæredygtighed er det super." Målet er at skabe en ramme hvor reparation kan gå hen og blive ordinært arbejde.

Bilag fra temadag: <http://www.friefugle.dk/BilagTemadag.pdf>. Reparationsværkstedet i Høje-Taastrup: www.mec-ht.dk

Læring og netværksdemonstration: Med inspiration fra England er medlemmer af Permakultur Danmark gået i gang med at etablere "LAND centre" der sætter fokus på læring omkring bæredygtige løsninger for hverdagen. Der er ikke en egentlig skole, men kursussteder, der hvor permakulturunderviserne bor. LAND centrene har læringsmål, som drejer sig om færdigheder indenfor tilpasning til økosystemer, udvikling af lokalsamfund, lokal økonomi, arealanvendelse og bæredygtig livsstil. LAND centrene ligger typisk i "udkants-Danmark" (Fejøl, Bornholm, Samsø, Nordjylland) altså i regioner, altså i regioner, hvor de er med til at gøre det mere attraktivt at bosætte sig og de skaber betingelser for jobskabelse og bæredygtig udvikling. <http://permakultur-danmark.dk/land-akkrediteringer/>

Økologisk og bæredygtigt byggeri: Med den stigende fokus på klimaproblemer, energiforbrug og miljøbelastning samt folkesundhed og indeklima har økologisk og bæredygtigt byggeri et stort potentiale, både herhjemme i forbindelse med nybyggeri og energirenovering af den eksisterende boligmasse samt i udviklingslandene, hvor der er et stort behov for bæredygtige boliger, institutioner mv. Danmark er et foregangsland med hensyn til udvikling af bæredygtige byggematerialer, byggemetoder og forsyningsanlæg (energi, vand og spildevand mv.) som samtidig med en lav miljøbelastning tilgodeser en moderne og tidssvarende livsstil.

Lokalt og internationalt mærkes en stigende efterspørgsel efter - og interesse for - bæredygtige byggematerialer af høj kvalitet og lang holdbarhed såsom u-brændte lersten, naturmaling, organiske isoleringsmaterialer (papir/hør/hamp), vinduer og døre mv. ligesom der er en stigende interesse for upcycling af genbrugsmaterialer.

Det Bæredygtige Fælledskab - et samarbejde mellem fem grønne foreninger.

På lidt længere sigt indikerer den stigende fokus på byggebranchens udslip af CO₂ og miljøfremmede stoffer, set over hele byggeriets levetid - fra råstofudvinding til deponering/genanvendelse – tilsvarende, at beskæftigelsen i branchen vil stige ganske betragteligt de kommende år.

Hvis vi desuden formår, at fastholde førerpositionen med hensyn til udvikling og dokumentation af vore materialer og byggemetoder, forventer vi tilsvarende, et stort potentiale for eksport af knowhow og materiel. <http://lob.dk/lob/> og <http://www.egenvinding.dk>

Regnskab med fire bundlinjer: Skal bevæge os i retning at mere bæredygtige produktions- og organisationsformer - såvel sociale, social-økonomiske som alm. traditionelle virksomheder, må virksomhederne respondere på de krav samfundet stiller. En måde er at virksomhedens værdiskabelse skal dokumenteres i forhold til fire bundlinjer: 1. Egen forretning (det traditionelle regnskab), 2. det omgivende samfund (social kapital), 3. den enkelte kunde og til medarbejderne (kulturel kapital) samt 4. i forhold til naturgrundlaget (miljømæssig kapital/det økologiske fodspor).

I forhold til sociale virksomheder forventes det, at de dokumentere effekt for de penge samfundet betaler for de leverede ydelser. Det kan ske dels ved at måle kulturel kapital på individniveau og dels ved at måle effekt på det omgivende samfund. Det at mange ekskluderede grupper af borgere, der bragt i den rette sammenhæng, kan være med til at skabe samfundsmæssig værdi.

Levefællesskabet Hertha (en mangeårig socialøkonomisk virksomhed) har brug for akademisk hjælp til et tre-årigt pilotprojekt der kan udvikle et passende værktøj designet til måling af værdiskabelse så resultatet bliver et integreret årsregnskab, der kan tjene som afrapportering overfor en virksomheds interessenter – men også indadtil til evaluering og videreudvikling af organisationen. Et treårigt pilotprojekt med tre akademikere vil sandsynligvis skabe adskillige konsulentjobs, når pilotprojektet efter afslutning omsættes til nye arbejdspladser. www.hertha.dk

Ledelse fra den spirende fremtid: Bogen af samme navn forholder sig blandt meget andet til omstillingens jobskabelsesmuligheder i både virksomheder, offentlige sektor og civilsamfund. "Gennem historien er teknologien forvandlet fra et redskab til en maskine, og derfra til et automatiseret system. I dag står vi på kanten af det næste spring i teknologisk innovation, hvilket kan bringe os fra system centrerede teknologier til menneske- eller livscentrede teknologier, som vi kan forme og give betydning. Hvis det lykkedes os at tage dette spring, vil vi styrke brugen af kreativitetsfremmende teknologier, der fremmer fælles sansning, samskabelse og sambrug.

Hvad skal der til? Det forudsætter, at vi skaber nogle bevidste fællesskaber á la det som Linus Torvald* blot initierede med en simpel e-mail. For at vi kan se flere af sådanne samfund oprettet noget oftere og gjort mere bevidst og mere inklusivt, har vi brug for støttende rum og mennesker. Disse skabende fællesskaber, når de først er dannet, får en kolossal indflydelse på dette århundredes rejse." *LINUS computer operativsystem. Ledelse fra den spirende fremtid af Otto Scharmer og Katrin Kaufer, Ankerhus Forlag 2014, s. 115.

Building Local Economies: Within a generation, we envision a global system of human-scale, interconnected local economies that function in harmony with local ecosystems to meet the basic needs of all people, support just and democratic societies, and foster joyful community life.

At the Business Alliance for Local Living Economies, BALLE, our work is focused on creating real prosperity by connecting leaders, spreading solutions that work, and driving investment toward local economies. BALLE equips entrepreneurs with tools and strategies for local success, and we provide the national forum for the most visionary local economy leaders and funders to connect, build their capacity and innovate.

<https://bealocalist.org/about-us>

Det Bæredygtige Fælledskab - et samarbejde mellem fem grønne foreninger.

The Enterprising Ecovillager: EU projektet *Ecovillages for sustainable rural development* under *Baltic Sea Region Programme 2007-2013* har udarbejdet en række anbefalinger til hvordan man kan arbejde med community baseret erhversudvikling i landdistrikterne.

Policy Recommendations: <http://balticecovillages.eu/news/project-has-formulated-and-delivered-policy-recommendations>

The Enterprising Ecovillager – Achieving Community Development through Innovative Green Entrepreneurship: <http://balticecovillages.eu/enterprising-ecovillager-achieving-community-development-through-innovative-green-entrepreneurship>

Danmark som forgangland: En grøn beskæftigelsesindsats kan måske også blive en 'forretningsmulighed' for Danmark i forhold til 'systemeksport' i og uden for EU? Som grønne praktikkere ser vi både læringsmuligheder og jobpotentialer i ovenstående mindset. Vi håber Folketingets Beskæftigelsesudvalg tager godt imod vores tanker og vil være med til at ramme for udvikling af potentialerne.

På foreningernes vegne,
Ditlev Nissen, Landsforeningen for Økosamfund

